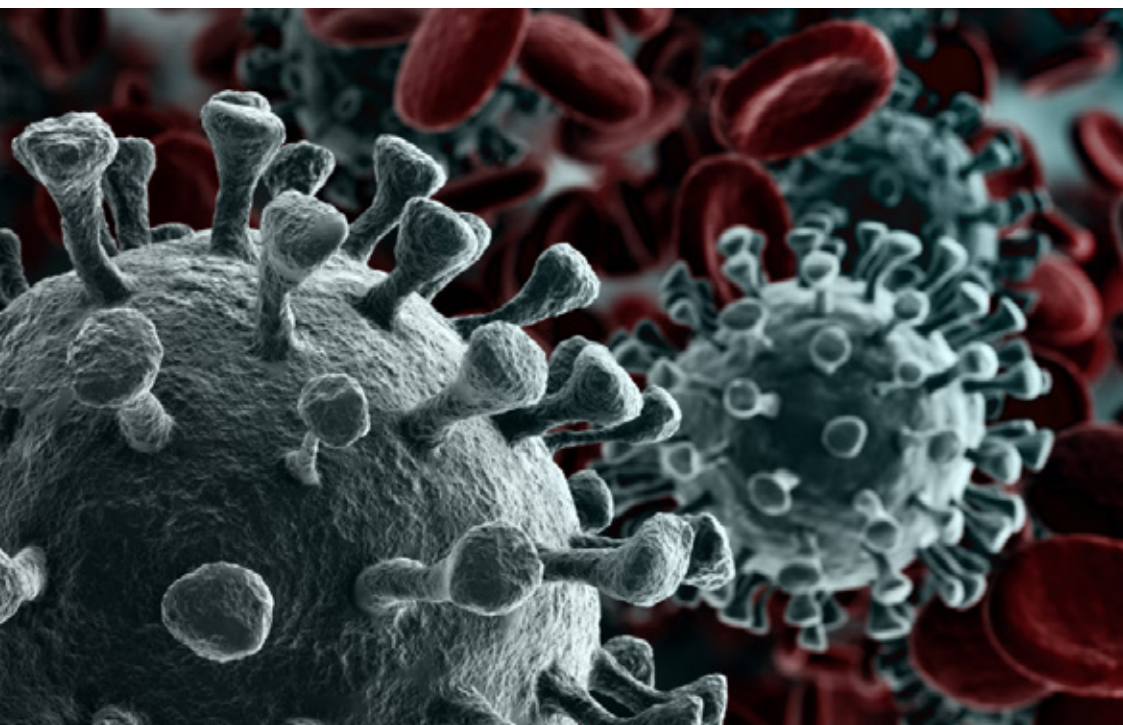

HOE GA JE ALS ZZP'ER OM MET DE (CORONA)CRISIS?

Versie 5.0
21 april 2020

HOE (CORONA)CRISISPROOF BEN JIJ?

HET IS BIJZONDER ONRUSTIG IN ONS LAND VANWEGE DE CORONACRISIS. DUIZENDEN NEDERLANDERS HEBBEN INMIDDELS HET VIRUS (GEHAD) EN DAT AANTAL LOOPT NOG STEEDS DAGELIJKS OP.

Daarom heeft de overheid maatregelen getroffen en zitten we zoveel mogelijk thuis. Dat heeft grote gevolgen voor de economie.

De voorzichtige verwachtingen zijn dat de economie, niet alleen in Nederland, maar ook wereldwijd, een flinke klap krijgt. De beurzen zijn al ingestort en het is afwachten op welke manier de dominostenen vallen.

Uit onderzoek van het Centraal Planbureau (CPB) blijkt ook dat de economische groei lager uit zal vallen. De economische groei, die eerder nog op 1,4% werd begroot, is al bijgesteld naar 0,9%. Grote kans dat dit zelfs nog lager uit zal pakken. Behalve de griepslachtoffers zelf, zijn zelfstandigen de volgende slachtoffers van het coronavirus. Wat te denken van evenementen die niet meer doorgaan, horecazaken die gesloten moeten worden, de tolken die niet hoeven te komen, omdat het congres niet doorgaat? Of de dj die niet hoeft te komen draaien op de feestavond? En de verwarmingsmonteur bij wie het afmeldingen van afspraken regent? Dat zijn geen jobs die je eenvoudig thuis kunt doen, als in 'thuiswerken'...

Het is reëel om er rekening mee te houden dat de coronacrisis ook jouw bestaan als zelfstandige zal beïnvloeden. In deze brochure leggen we je uit welke maatregelen de overheid heeft getroffen, waarmee je je hoofd in deze moeilijke periode boven water kunt houden. Ook vertellen we je hoe je in tijden van onzekerheid toch kunt proberen je werk te blijven doen.

We wensen je heel veel succes in het overwinnen van deze, hopelijk kortdurende, coronacrisis.

Voor de meest recente informatie adviseren we je de [website van de rijksoverheid](#) en de [website van het RIVM](#) goed in de gaten te houden. HOE

LAAT JE JE NIET GEK MAKEN?

De een z'n dood, is de ander z'n brood. Verkopers van mondkapjes en ontsmettingszeep varen wel bij de uitbraak van het coronavirus. Maar wat als je niet in dit gat in de markt bent gesprongen?

Houd vooral je hoofd koel, is ons advies. We hebben allemaal onze premier gehoord tijdens zijn persconferentie; voorlopig blijft het virus nog wel onder ons en een groot deel van ons zal er zelf mee te maken krijgen, maar als het goed is met milde verschijnselen. Op termijn zullen we het normale leven meer en meer op kunnen pakken. In China lijken sinds half maart ook de bedrijven weer meer te openen en neemt het reguliere openbare leven langzaam weer wat 'ouderwetse' vormen aan. De piek is in China voorbij.

Iedereen begrijpt dat het voor niemand leuk is om je inkomsten te zien dalen in deze tijd van betrekkelijk grote economische onzekerheid. De belangrijkste vraag die je je als zelfstandige hierbij kunt en misschien wel moet stellen is: hoe lang houd ik het vol met (een stuk) minder inkomsten? Hoeveel maanden kan ik vooruit? Het kabinet heeft maatregelen aangekondigd die ervoor zorgen dat je in ieder geval een inkomen tot een sociaal minimum ontvangt als gift, en dat voor de duur van drie maanden. Voor een aantal sectoren wordt een noodfonds opgericht.

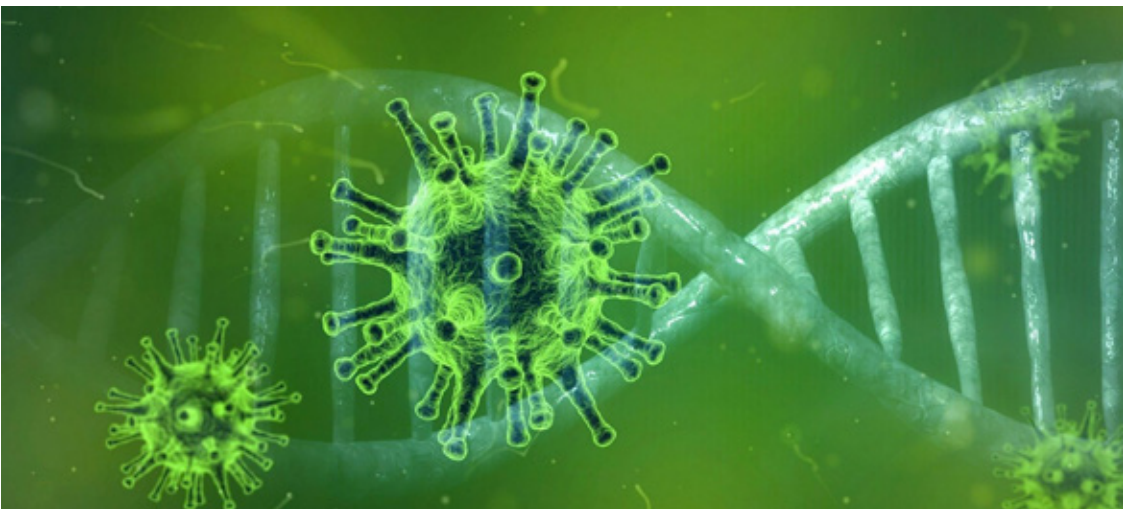
Bedrijven uit deze sectoren die in nood verkeren kunnen snel € 4.000 ontvangen. Daarnaast is het mogelijk om uitstel te vragen voor het betalen van belasting. Omdat het sociaal minimum (max € 1.500) voor de meesten niet voldoende is om rond te komen, ben je ook afhankelijk van de financiële buffer die je op de bank hebt staan. Als het goed is, heb je namelijk wat geld apart gezet in tijden waarin het je voor de wind ging, zodat je financiële tegenvallers zoals die zich nu eventueel voordoen, op kunt vangen.

Uit onderzoek is gebleken dat bijna driekwart van de zelfstandigen drie maanden of langer zonder inkomen zouden kunnen, omdat ze dat op kunnen vangen met spaargeld.

Maar, ongeacht hoeveel je op de bank als buffer hebt staan, het is verstandig om financieel gezien even rustig aan te doen en grote aankopen even uit te stellen. Laat die wasmachine maar even staan dus, en de televisie kan ook nog wel een maandje langer mee.

HOE GA JE OM MET JE EIGEN GEZONDHEID EN MET DE GEZONDHEID VAN JE COLLEGA'S EN PERSONEEL?

We raden je aan om álle maatregelen die de overheid heeft opgelegd, op te volgen. Werk als dat kan vanuit huis. Heb je griepverschijnselen, ben je verkouden, heb je een loopneus: blijf sowieso thuis. Houd 1,5 meter afstand van andere mensen. Doe alleen de noodzakelijk dingen zoals boodschappen. Natuurlijk kun je een wandeling maken in de natuur, maar houd ook daar afstand.

Kun je tussen het niezen en proesten thuis wel aan het werk, bijvoorbeeld omdat je tekstschrijver of ict'er bent? Dan hoeft dat natuurlijk nog steeds geen reden te zijn om maar 'gewoon' door te werken. Ziek is ziek en je kunt je griep beter uitzieken dan op halve kracht door te modderen. Overweeg dus zelf of je het waard vindt om door te bikkelen. Je kunt best eens 'voor jezelf' kiezen, niemand zal er raar over doen als jij deze maanden met een griepje in bed kruipt.

ACHTERIN DEZE BROCHURE ZETTEN WE WAT VEELGESTELDE VRAGEN MET BETREKKING TOT INACHTNEMING VAN BESMETTINGSRISICO EN HYGIËNE VOOR JE OP EEN RIJTJE.

WAT ALS JE FINANCIËEL IN DE PROBLEMEN KOMT OMDAT OPDRACHTEN WORDEN AFGEZEGD?

Het kan natuurlijk gebeuren dat opdrachten wegvallen, of afgezegd worden. Wanneer je daar geen afspraken over hebt gemaakt in algemene voorwaarden of je contract, krijg je dan ook niet betaald.

Dreig je in acute financiële problemen te komen, check dan of je gebruik kunt maken van de maatregelen die het kabinet heeft getroffen. [Lees hier de kamerbrief over Noodpakket banen en economie](#) van 17 maart jl., waarin alle maatregelen die het kabinet treft zijn opgesomd.

WE ZETTEN DE BELANGRIJKSTE MAATREGELLEN VOOR JE OP EEN RIJTJE

EXTRA TIJDELIJKE ONDERSTEUNING VOOR GEVESTIGDE ONDERNEMERS, ZZP'ERS

Zelfstandig ondernemers met financiële problemen kunnen een beroep doen op een tijdelijke voorziening voor drie maanden in de vorm van een aanvullende uitkering voor levensonderhoud en/of voor bedrijfskapitaal.

De uitkering voor levensonderhoud vult het inkomen aan tot het sociaal minimum en hoeft niet terugbetaald te worden. Op een lening voor bedrijfskapitaal kan een beroep worden gedaan om liquiditeitsproblemen op te lossen.

Deze regeling is een aanvulling op de overige maatregelen die worden getroffen, zoals een noodloket en uitstel van belasting, waarover hierna meer.

DE REGELING LUIDT ALS VOLGT:

- Binnen vier weken wordt voor een periode van maximaal drie maanden inkomensondersteuning voor levensonderhoud verstrekt;
- Er kan met voorschotten worden gewerkt;
- De hoogte van de inkomensondersteuning is afhankelijk van het inkomen en de huishoudsamenstelling maximaal € 1.500 netto;
- De versnelde procedure geldt ook voor aanvragen voor een lening van bedrijfskapitaal tot maximaal € 10.157;
- De inkomensondersteuning voor levensonderhoud hoeft niet te worden terugbetaald;
- Er is in deze tijdelijke regeling geen sprake van een vermogens- of partnertoets;
- Bij de verstrekking van een lening voor bedrijfskapitaal wordt een mogelijkheid tot uitstel van de aflossingsverplichting opgenomen.
- Er wordt een lager rentepercentage dan in de Bbz gehanteerd (hoogte nnb).

Tijdens de persconferentie waarschuwde Koolmees: "we zijn nog druk bezig om dit te regelen, ga niet morgen al naar de gemeente. Maar dit kabinet zet alles op alles om iedereen zo goed mogelijk door deze crisis te helpen". Het kabinet roept zzp'ers op nadere berichtgeving af te wachten.

Wij houden je uiteraard via [onze website](#) en nieuwsbrief op de hoogte.

NOODLOKET

Er komt een noodloket voor de tegemoetkoming in de vorm van een gift voor de eerste nood bij ondernemers die direct zijn getroffen door overheidsmaatregelen ter bestrijding van de coronacrisis en die hun omzet daardoor geheel of grotendeels zien verdwijnen.

Deze noodvoorziening is een aanvulling op de overige maatregelen die het kabinet treft.

Het gaat hier in het bijzonder om eet- en drinkgelegenheden en andere etablissementen die het grootste deel van hun activiteiten noodgedwongen moeten staken zoals zelfstandigen die mogelijk in de problemen komen vanwege de 1,5 meter afstandseis.

Eis is wel dat het ondernemingen betreft met een fysieke inrichting buiten het eigen huis.

De tegemoetkoming moet nog verder worden uitgewerkt. Het betreft een eenmalig uitkering van een vast bedrag van € 4.000 voor de periode van drie maanden en geldt alleen voor ondernemingen die qua type en sector in ieder geval aan bovengenoemde voorwaarden voldoen. De voorwaarden worden op dit moment uitgewerkt. Indien nodig worden deze voorwaarden steeds geactualiseerd.

UITSTEL VAN BETALING BELASTINGEN

Ondernemers kunnen met een brief uitstel van betaling aanvragen bij de Belastingdienst. Nadat het verzoek is ontvangen zet de Belastingdienst de invorderingsmaatregelen stil en krijgen ondernemers dus per direct uitstel van betaling.

Individuele beoordeling van het verzoek vindt later plaats. Ondernemers hoeven niet meteen de vereiste "verklaring van een derde-deskundige" mee te sturen.

Het kabinet wil dit proces voor de ondernemers zo eenvoudig mogelijk maken met zo min mogelijk administratie.

BORGSTELLING MKB KREDIETEN

Als je niet genoeg onderpand hebt om zekerheid te bieden en daardoor geen lening af kunt sluiten bij de bank, kun je gebruik maken van de BMKB. De overheid staat dan voor een deel garant voor jou [met de Borgstelling MKB Kredieten \(BMKB\)](#). Onder de tijdelijke maatregel van de BMKB worden financieringen met een verhoogd borgstellingskrediet van 50% naar 75% mogelijk aan in de kerngezonde mkb-bedrijven toegelaten, om opgekomen of te verwachten liquiditeitsproblemen vanwege de coronaproblematiek te verzachten. Ook zzp'ers kunnen van deze regeling gebruik maken.

BIJ EEN LANGER DURENDE CRISIS

Wanneer de crisis lang lijkt te gaan duren, kun je natuurlijk altijd overwegen om (voor een deel) (terug) in loondienst te gaan.

COMBINEER JE EEN VASTE BAAN MET EEN EIGEN BEDRIJF?

Dan kan het voordeel zijn dat je minder financieel risico loopt, omdat je een vast inkomen hebt. Daarnaast ben je verzekerd voor arbeidsongeschiktheid en bouw je pensioen op voor de uren dat je in loondienst werkt.

Nadelen kunnen zijn dat je niet (meer) optimaal kunt profiteren van fiscale voordelen als startersaftrek en zelfstandigenaftrek. Want om hiervoor in aanmerking te komen moet je minstens 1225 uur per jaar in je bedrijf steken. Dat zijn in 49 weken gemiddeld 25 uur per week.

LET OP

Wij hebben in Den Haag aandacht gevraagd voor het feit dat zelfstandigen de urennorm mogelijk niet halen als deze crisis langer duurt. Wij vragen het kabinet daarom de periode die deze crisis in beslag neemt, als gewerkte uren te rekenen voor de urennorm.

LET OP

Wanneer je helemaal besluit te stoppen met je onderneming, dien je je af te melden bij de Belastingdienst en zul je je schriftelijk of persoonlijk aan de balie uit moeten schrijven bij de Kamer van Koophandel. Je ontvangt een bewijs van uitschrijving dat je 7 jaar dient te bewaren.

Als je je onderneming stopt, wil de Belastingdienst graag met je afrekenen. Uiteraard dien je nog je normale btw en IB-belastingaangiftes over het meest recente tijdvak doen.

Je zal belast worden over je zogenaamde stakingswinst. Als het resultaat van het staken van je ondernemingsactiviteiten boven een bepaalde drempel komt (€ 3.630) dan moet je hierover belasting betalen.

Heb je FOR-dotaties gedaan, dan komen deze nu vrij. Dit houdt in dat je over de dotaties nu alsnog belasting dient te betalen, behalve als je dit aanwendt voor je pensioen bijvoorbeeld door een lijfrente af te sluiten. Je stelt dan de belastingaanslag uit tot het moment waarop de lijfrente start met uitkeren. Laat je bij het staken van je bedrijf in ieder geval goed adviseren door een fiscaal expert.

Helaas heb je qua uitkeringen eigenlijk nergens recht op als oud-ondernemer. Je hebt geen recht op een WW-uitkering, maar er wacht alleen de bijstand. De Bijstand voor zelfstandigen (Bbz) (zie vorig hoofdstuk) vult je (eventuele) inkomsten tijdens de afronding van je onderneming tijdelijk aan tot bijstandsniveau.

ALTERNATIEVEN?

Het kan natuurlijk zo zijn dat je een buffertje op de bank hebt staan, waarmee je het wel een poosje kunt overbruggen. Gebruik deze rustige maanden dan bijvoorbeeld om je persoonlijk (verder) te ontwikkelen. Er zijn -naast dure trainingen en opleidingen- genoeg andere laagdrempelige en goedkope manieren waarop je jezelf kunt ontwikkelen.

Denk bijvoorbeeld eens aan online cursussen die via YouTube worden aangeboden, of gratis webinars en e-books die je kosteloos kunt downloaden. En op dit moment schieten de podcasts als paddenstoelen uit de grond, allemaal info voor nop!

OPLEIDING EN TRAINING

Je kunt natuurlijk ook een betaalde training of opleiding op/in je vakgebied volgen. De kosten die je daarvoor maakt, zijn aftrekbaar van de belasting. Je moet dan echter wel voldoen aan een aantal voorwaarden:

- Je moet de opleiding voor je toekomstige beroep of functie volgen - in dit geval zijn de kosten aftrekbaar in je aangifte inkomstenbelasting.
- Je volgt de opleiding voor je huidige bedrijf - in dit geval zijn de kosten aftrekbaar als bedrijfskosten.
- Hobbymatige opleidingen zijn - op uitzonderingen na - niet aftrekbaar.

CORONA FAQ'S

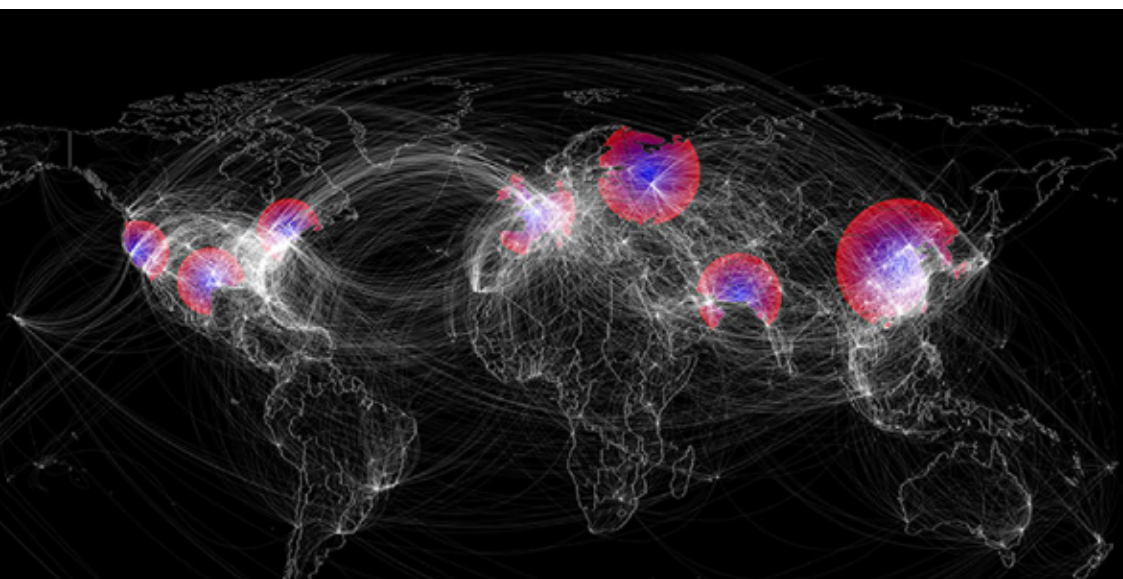
Tot slot zetten we een aantal FAQ's met betrekking tot het coronavirus en besmetting voor je op een rijtje.

WAT KAN IK DOEN OM VERSPREIDING VAN HET NIEUWE CORONAVIRUS TE VOORKOMEN?

De belangrijkste maatregelen die je kunt nemen om verspreiding van het coronavirus te voorkomen, zijn heel simpel. Deze maatregelen gelden voor alle virussen die griep en verkoudheid kunnen veroorzaken. Het is dus altijd belangrijk om deze op te volgen.

MAATREGELEN ZIJN

- Houd minimaal 1,5 meter afstand tot anderen
- Was je handen regelmatig
- Hoest en nies in de binnenkant van je elleboog
- Gebruik papieren zakdoekjes
- Geen handen schudden

IK DENK DAT IK HET CORONAVIRUS HEB. WAT MOET IK DOEN?

Voor iedereen geldt: Blijf thuis bij klachten van neusverkoudheid of hoesten, keelpijn of koorts. Dit zijn milde klachten. Mijd sociaal contact. Beperk bezoek aan kwetsbare personen. Bel alleen met de huisarts als de klachten verergeren (koorts > 38 graden Celsius en moeite met ademen) en je medische hulp nodig hebt. Als je je beter voelt en 24 uur lang geen gezondheidsklachten hebt gehad, ben je genezen. Dan kun je anderen niet meer besmetten.

WIE WORDEN BEDOELD MET KWETSBARE PERSONEN, OF MENSEN MET EEN ZWAKKE GEZONDHEID?

Kwetsbare personen of mensen met een zwakke gezondheid zijn mensen van 70 jaar en ouder en mensen die een van deze aandoeningen hebben:

- afwijkingen en functiestoornissen van de luchtwegen en longen;
- chronische hartaandoeningen;
- diabetes mellitus (suikerziekte);
- ernstige nieraandoeningen die leiden tot dialyse of niertransplantatie;
- verminderde weerstand tegen infecties door medicatie voor auto-immuunziekten, na orgaantransplantatie, bij hematologische aandoeningen (bloedziekten), bij aangeboren of op latere leeftijd ontstane afweerstoornissen waarvoor behandeling nodig is, bij chemotherapie en/of bestraling bij kankerpatiënten.

KAN IK MEZELF TESTEN MET SNELTESTEN?

Het RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu is op de hoogte van het feit dat er Corona-zelftests worden aangeboden. Deze testen zijn geen zelftesten, maar sneltesten die niet bedoeld zijn voor thuisgebruik. Ze zijn bedoeld voor professioneel gebruik. Alleen geaccrediteerde laboratoria zoals die van het RIVM gebruiken testen die kunnen vaststellen of het coronavirus aanwezig is bij een patiënt. De aangeboden sneltesten laten, via een andere methode, zien of iemand recent (een week of meer geleden) in aanraking is geweest met het virus. Deze sneltesten kunnen echter niet bepalen of iemand op het moment van testen het virus bij zich draagt en of diegene op dat moment besmettelijk is. Gebruikers kunnen onnodig ongerust raken of ze worden juist ten onrechte gerustgesteld. Ook de Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd heeft hier een bericht over naar buiten gebracht. Testen die thuis gebruikt kunnen worden om na te gaan of je het coronavirus bij je draagt zijn verboden als ze niet eerst beoordeeld zijn door een aangemelde instantie.

IK BEN HUISGENOOT VAN IEMAND DIE ZIEK IS. WAT MOET IK DOEN?

Blijf thuis bij klachten van neusverkoudheid of hoesten, keelpijn of koorts. Dit zijn milde klachten. Mijd sociaal contact. Beperk bezoek aan kwetsbare personen. Bel alleen met de huisarts als de klachten verergeren (koorts > 38 graden Celsius en moeite met ademen) en je medische hulp nodig heeft.

WAT ZIJN MILDE VERKOUDESKLACHTEN?

Milde verkoudheidsklachten zijn: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn en lichte hoest en verhoging tot 38,0 graden Celsius.

IS HET NIEUWE CORONAVIRUS ERNSTIGER DAN EEN GEBRUIKELIJKE GRIEP?

Dat weten we nog niet goed. COVID-19 wordt veroorzaakt door een nieuw virus. Het is dan belangrijk om heel gedetailleerde informatie boven tafel te krijgen om precies te kunnen bepalen hoe gevaarlijk het virus is. Er is meer informatie nodig over de verspreiding van het virus, ook bij mensen die maar een beetje of helemaal niet ziek worden.

WAT IS HET ADVIES VOOR MENSEN DIE KWETSBAAR ZIJN OF GEZONDHEIDSPROBLEMEN HEBBEN?

Vermijd zoveel mogelijk contact met andere mensen. Vermijd grote gezelschappen en openbaar vervoer. Aan iedereen wordt dringend verzocht om bezoek aan mensen met gezondheidsproblemen te beperken. Houd de standaard hygiënemaatregelen in acht en blijf zeker uit de buurt van mensen die ziek zijn. Lees hier meer over de hygiënemaatregelen.

HOE LANG MOET JE UITZIEKEN ALS JE THUIS BLIJFT MET VERHOEGING OF VERKOUDEHEID?

Mensen met verhoging of verkoudheidsklachten moeten thuisblijven. Je moet dan ook je sociale contacten beperken. Een dag nadat de klachten voorbij zijn, ben je niet meer besmettelijk. Neem telefonisch contact op met de huisarts als je medische hulp nodig hebt, bijvoorbeeld als je hoge koorts krijgt of moeilijk ademt.

HOE WEET JE OF JE GENEZEN BENT VAN HET CORONAVIRUS?

Als je je beter voelt en 24 uur lang geen gezondheidsklachten hebt gehad, ben je genezen. Dan kun je anderen niet meer besmetten.

IK BEN ZWANGER, MOET IK ME EXTRA ZORGEN MAKEN?

Nee. We zien dat infectie met het virus hetzelfde verloop heeft als bij vrouwen die niet zwanger zijn. Voor zover bekend is er geen verhoogde kans op een miskraam of aangeboren afwijkingen door infectie met dit virus. Met de gegevens die nu bekend zijn, lijken de gevolgen van een infectie met COVID-19 bij een zwangere vrouw niet anders voor het kind en de moeder dan bij andere infectieziekten die koorts veroorzaken.

KAN IK NOG OP BEZOEK BIJ MIJN OUDERS?

Iedereen ouder dan 70 en mensen met onderliggend lijden zijn extra kwetsbaar als hij/zij COVID-19 krijgt. Beperk om die reden het contact met deze groepen en ga zeker niet op bezoek als je klachten zoals koorts, hoest- of verkoudheidsklachten hebt.

KAN IK NOG BOODSCHAPPEN DOEN?

Als je geen klachten hebt zoals koorts, hoest of verkoudheidsklachten, kun je gewoon boodschappen gaan doen. Als je tenminste 1,5 meter afstand houdt tot anderen, is de kans klein dat anderen je kunnen besmetten met COVID-19 of dat jij anderen besmet.

KAN IK NOG DE HOND UITLATEN?

Als je geen klachten hebt zoals koorts, hoest of verkoudheidsklachten, kun je gewoon je hond uitlaten. Als je tenminste 1,5 meter afstand houdt tot anderen, is de kans klein dat anderen je kunnen besmetten met COVID-19 of dat jij anderen besmet.

Aan de informatie uit deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend. FNV Zelfstandigen heeft bij de samenstelling van deze brochure de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht, maar is niet verantwoordelijk en kan niet aansprakelijk gehouden worden voor directe of indirecte schade ten gevolge van eventuele fouten, omissies, onvolledigheden, onduidelijkheden, innerlijke tegenstrijdigheden of het niet meer actueel zijn van de in deze brochure opgenomen informatie.

Download en lees ook de Algemene Voorwaarden voor individuele rechtsbijstand van FNV. Bezoek de website van FNV Zelfstandigen en blijf goed geïnformeerd:
www.fnv.nl/zelfstandigen

© **FNV Zelfstandigen 2020**

www.fnv.nl/zelfstandigen